

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایمنی ترافیک در پروژه‌های عمرانی

(با تاکید بر وظایف پلیس راهنمایی و رانندگی)

مؤلفان

محسن حاجی مقصود

(عضو هیأت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین)

فرامرز زراعت پیما

محمود خوش نشان

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۶

انجمن علمی پژوهش‌های انتظامی ایران

دانشگاه علوم انتظامی امین

ایمینی ترافیک در پروژه‌های عمرانی (با تاکید بر وظایف پلیس راهنمایی و رانندگی)

مؤلفان: محسن حاجی مقصود، فرامرز زراعت پیمان، محمود خوش نشان

ناظر علمی: دکتر غلامرضا شیران

ناشر: دانشگاه علوم انتظامی امین

آماده‌سازی کتاب: فرهنگ شناسی

چاپ اول: ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۱۳۶-۶

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه دیجیتال کهن

نشانی انتشارات: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی،

دانشگاه علوم انتظامی امین، تلفن ۴۸۹۳۱۲۹۳

سرشناسه: حاجی مقصود، محسن،

عنوان و نام پدیدآور: ایمینی ترافیک در پروژه‌های عمرانی (با تاکید بر وظایف پلیس راهنمایی و رانندگی) /

نویسندگان محسن حاجی مقصود، فرامرز زراعت پیمان، محمود خوش نشان.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۵۱ ص.: مصور، جدول. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۱۳۶-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: کتابنامه.

موضوع: ترافیک - پیش‌بینی‌های ایمینی / Traffic safety

موضوع: ترافیک - ایران - پیش‌بینی‌های ایمینی / Traffic safety -- Iran

موضوع: راه‌ها - پیش‌بینی‌های ایمینی / Roads -- Safety measures

موضوع: پلیس راهنمایی و رانندگی - ایران / Traffic police - Iran

شناسه افزوده: خوش نشان، محمود،

شناسه افزوده: زراعت پیمان، فرامرز،

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ الف ۱۹/ح ۵۶۱۴ HE

شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۵۹۰۰۴

رده‌بندی دیویی: ۱۲۵/۳۶۳

سخن ناشر

کسب علم و دانش و تلاش برای بهره‌گیری از علوم جدید و بومی‌سازی آن برای رفع نیازهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به منظور اعتلای اقتدار امت اسلامی از توصیه‌های مهم اسلام است. علوم پلیسی که همگام با پیشرفت بسیاری از علوم محض و تلفیق آنها با یکدیگر، روز به روز نو می‌شود و مرزهایی تازه از دانش می‌سازد، از جمله علمی است که درخت آن در کشورمان در حال رشد و نمو و ثمر دادن است.

تألیف آثار علمی برجسته و معتبر و اشاعه مفاهیم آنها از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخش است که می‌توان در سایه آن بستری مناسب برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و دانش بومی نخبگان و کارشناسان علوم پلیسی در کشورمان ساخت. بدیهی است اندیشمندان، خبرگان و کارشناسان امور پلیسی داخلی می‌توانند با تلفیق همگن تجربه‌های خود با علوم و تجربه‌های کارشناسان علوم پلیسی دیگر کشورها باعث پیشبرد دانش پلیسی در کشور شوند. امید است با نشر آثار تألیفی از این دست، گامی هر چند کوچک در این مسیر بلند برداریم و نویسندگان، محققان، کارشناسان و استادان را برانگیزانیم تا تجربه‌ها و توان علمی خود را متبلور کنند و اشاعه دهند.

انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین

مقدمه

حمل و نقل در معابر جاده‌ای و شهری دارای ویژگی‌هایی است که منجر به استفاده بیشتر کاربران و رده‌های بهره‌بردار از آن نسبت به دیگر نظام‌های جابه‌جایی (دریایی، هوایی و ...) می‌شود. با توجه به حجم جابه‌جایی در راه‌های کشور، ایمنی راه از اهمیت خاصی برخوردار است؛ معمولاً ایمنی راه را با آمار تصادفات می‌سنجند؛ یکی از عوامل که منجر به کاهش ایمنی راه می‌شود، عدم رعایت مقررات عملیات اجرایی در راه‌ها توسط پیمانکاران می‌باشد.

بر اساس مواد ۲۱۱ و ۲۱۲ آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی سازمان‌ها (شهرداری، راه و شهرسازی، برق، آب، گاز، مخابرات یا پیمانکاران آنها) می‌باید قبل از هر گونه عملیات اجرایی، هماهنگی‌های لازم را با پلیس راهنمایی و رانندگی و پلیس راه انجام دهند و محدوده کارگاهی عملیات را ایمن‌سازی کنند و پلیس راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظف است ضمن نظارت بر اجرای دقیق پلان در راه‌ها، از ادامه فعالیت اشخاص و سازمان‌هایی که ضوابط ایمنی را در عملیات اجرایی رعایت نکنند، جلوگیری نماید.

در این کتاب به صورت جامع به وظایف پلیس راهنمایی و رانندگی و پلیس راه در فرآیند عملیات اجرایی در راه‌های برون شهری و درون شهری پرداخته شده است که امیدواریم با استفاده همکاران از مطالب این کتاب، شاهد کاهش تصادفات و ارتقاء ضریب ایمنی رفت‌وآمد در محدوده کارگاهی عملیات اجرایی در راه‌ها باشیم.

از سردار محمد حسین حمیدی (رئیس محترم پلیس راه نیروی انتظامی) آقایان محمدرضا اسکندری، علی شیرینی هما، حسین ولی زاده و سرکار خانم سروان اعظم جغتایی و همه کسانی که ما را در تهیه این کتاب یاری نمودند، تقدیر و تشکر می‌نمایم.

انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: تعاریف
۱۱.....	مقدمه.....
۱۱.....	عملیات عمرانی در راه‌ها.....
۱۱.....	پلان ایمنی.....
۱۲.....	پلیس راهنمایی و رانندگی.....
۱۲.....	پلیس راه.....
۱۲.....	کارگاه ایستگاهی.....
۱۲.....	راه‌ها.....
۱۴.....	ایمن‌سازی.....
۱۴.....	تابلوها و علائم.....
۱۴.....	مسئولیت‌های قانونی در تصادفات رانندگی.....
۱۴.....	عوارض ترافیکی ناشی از عملیات عمرانی.....
۱۴.....	مخاطرات رانندگی.....
۱۵.....	منطقه کاری.....
۱۵.....	ناحیه هشدار اولیه.....
۱۵.....	ناحیه انحراف مسیر.....
۱۵.....	ناحیه انتقال (مخروط محافظ کاری).....
۱۶.....	عرض مسدود شده (عرض خطر).....
۱۶.....	محدوده آزاد.....
۱۸.....	محوطه کاری.....
۱۸.....	سطح کار.....
۱۹.....	ناحیه پایان عملیات اجرایی.....

فصل دوم: علائم و تجهیزات

۲۷	مقدمه
۲۸	علائم پیش‌آگاهی
۳۳	مخروط‌های ایمنی و چراغ‌های روشنایی
۳۵	حفاظ ترافیکی
۳۷	روشنایی و قابلیت انعکاس علائم
۴۰	تجهیزات جداسازی جریان ترافیکی
۴۰	ایمنی عابران پیاده
۴۱	سرعت مجاز در محدوده محوطه کارگاهی
۴۱	حداقل عرض عبور
۴۱	تمهیدات لبه‌های انسداد یا انحراف
۴۲	لباس مورد استفاده در عملیات اجرایی
۴۷	استفاده از پرچمدار
۴۷	قوانین پرچمداری و استفاده از علائم «ایست / آهسته»

فصل سوم: پلان‌های ایمنی در معابر برون‌شهری

۵۱	مقدمه
۵۲	تصاویر پلان‌های ایمنی
۶۴	کار در محل

فصل چهارم: پلان‌های ایمنی در معابر شهری

۶۹	مقدمه
۶۹	پلان‌های ایمنی در معابر شهری
۷۲	محدوده حفاظت از عملیات کارگاهی
۷۴	چراغ‌ها و تابلوهای هدایتگر الکترونیکی
۷۵	طول لچکی ایمنی

محدوده حاشیه اطمینان(S).....	۷۶
تصاویر پلان‌های ایمنی.....	۷۷

فصل پنجم: واکاوی تصادفات رانندگی در عملیات اجرایی

مقدمه.....	۹۷
شرح چند نمونه از تصادفات همراه با کروکی.....	۹۹

فصل ششم: قوانین و مقررات

مقدمه.....	۱۰۹
قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۲۴.....	۱۰۹
آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی.....	۱۱۰
قانون اصلاح قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۱.....	۱۱۰
موادی از قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۴۴.....	۱۱۲
آیین‌نامه حفاظتی کارگاه‌های ساختمانی.....	۱۱۲
ماده ۱۱ قانون مسئولیت مدنی.....	۱۱۳
قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹/۲/۷.....	۱۱۳
آیین‌نامه حفاظتی کارگاه‌های ساختمانی مصوبه مورخه ۸۱/۶/۹ وزیر کار و امور اجتماعی.....	۱۱۴

فصل هفتم: اصول بنیادی ایمنی در عملیات اجرایی راه‌ها

مقدمه.....	۱۱۵
کلیات.....	۱۱۷
محکم کردن علائم به‌طور مناسب در جای خود.....	۱۱۷
قابل رؤیت بودن علائم.....	۱۱۸
علائم اضافی.....	۱۱۸
تمیز کردن.....	۱۱۸

۱۱۸	ارتفاع نصب علائم.....
۱۱۸	نحوه قرار گرفتن علائم.....
۱۱۹	کارهای سیار و کارهای کوچکی که با وسیله نقلیه انجام می شود.....
۱۲۱	نیازهای اساسی وسایل نقلیه.....
۱۲۱	علائم ثابت اضافی.....
۱۲۲	خط کشی راه و نصب چشم گریه ای.....
۱۲۶	ایستگاه های بازدید.....
۱۲۷	الزامات تأمین دید محوطه های کارگاهی.....

فصل هشتم: وظایف پلیس راهنمایی و رانندگی و پلیس راه در عملیات اجرایی

۱۲۹	اخذ مجوز.....
۱۲۹	اقدامات مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه.....
۱۳۰	وظایف مجریان عملیات اجرایی و پیمانکاران.....
۱۳۳	پیشنهادها و راهکارهای کاهش تصادفات در محل اجرای عملیات عمرانی.....
۱۵۱	منابع.....